

De achtergronden van 'topstukken tentoon'

door
Jelle W.F. Reumer

'Topstukken tentoon', de openings-tentoonstelling van het nieuwe Natuurmuseum plaatst voor het eerst de hoogtepunten uit Nederlands natuurhistorisch bezit in het voetlicht. Zeventien collega-instellingen hebben hiervoor - in samenwerking met het NMR - hun depots en tentoonstellingszalen open gezet. Is 'topstukken tentoon' pronken met andermans veren of schuilt er meer achter? Jelle Reumer staat hier even stil bij de achtergronden van de tentoonstelling.

Waarom 'topstukken tentoon'? Er zijn eigenlijk drie redenen voor. Om dicht bij huis te beginnen: na de sluitingsperiode van vijf maanden wilden we het nieuwe Natuurmuseum met één klap weer terug brengen in de belangstelling. Daartoe is dan natuurlijk een grote en pakkende tentoonstelling nodig. Onderwerpen als 'vogels in de stad' of 'afval, wat doe je er mee?' zijn voor zoiets niet geschikt: nuttig en boeiend, maar niet direct iets wat de landelijke pers haalt en het publiek onmiddellijk tot een bezoek prikkelt. Met 'topstukken tentoon' is dat wel gelukt. Door de topstukken van 17 verschillende natuurhistorische instellingen naar Rotterdam te halen en ze in één zaal bij elkaar te presenteren,

heeft het Natuurmuseum een tentoonstelling gemaakt die nog nooit eerder te zien geweest is en ook voorlopig niet meer te zien zal zijn. Flinker publieke belangstelling en artikelen in (o.a.) NRC Handelsblad en de Volkskrant hebben bewezen dat dit concept (een idee van Anton Groeneweg) werkt. Vanzelfsprekend zijn we daarbij geheel afhankelijk geweest van de bereidwillige medewerking van de collega-musea; van 'Rotterdam' staan er welgeteld vijf topstukken. In bijna alle gevallen was die medewerking inderdaad voortreffelijk. Daarbij hebben sommige collega's heel wat schroom moeten overwinnen. Immers, de bekende publiekstrekkers van veel musea zijn tijdelijk uit hun vertrouwde omgeving verwijderd en naar Rotterdam verhuisd, veel van de objecten zijn zeer kwetsbaar of zeldzaam en in ieder geval onvervangbaar. Dat geef je dus niet zomaar uit handen.

Een andere reden om juist deze tentoonstelling te maken is gelegen in de gedachte dat natuurhistorische musea vaak nog een wat stoffig en kneuterig imago hebben. Door het laten zien dat onze sector meer bezit dan mottige opgezette spreuwen en vissen in bruinverkleurd sap in stoffige flessen hopen we een bijdrage te leveren aan de 'ontstoffing' van het natuurhistorische

De kwetsbare topstukken werden door Gerlach vanuit de verschillende Nederlandse musea naar het Natuurmuseum Rotterdam vervoerd

(foto: Kees Moeliker)

museum. Het gaat om een belangrijk deel van ons culturele erfgoed, zoveel moet nu wel duidelijk zijn.

En in de derde plaats leek dit unieke samenwerkingsproject goed te passen in de momenteel plaatshebbende inventarisatie van de 'Collectie Nederland', het gezamenlijke natuurhistorische bezit van de diverse musea en aanverwante instituten. Geconcentreerd op één plek is het topje van deze gezamenlijke ijsberg nu zichtbaar geworden.

Ik wil hier niet uitweiden over de inhoudelijke kant van de tentoonstelling; daarvoor is het aan te bevelen om gewoon 'topstukken tentoon' te komen bekijken en de catalogus te kopen (voor maar f 7,50 nauwelijks te missen).

het 'Zwolsche reuzenhert' wordt met vereende krachten het museum binnengedragen

(foto: Kees Moeliker)

Uit het aanwinstenboek: januari t/m juli 1995

door
Kees Moeliker

De 213 ingeschreven nummers vertegenwoordigen wederom een bont gezelschap organismen van zeer uiteenlopende vindplaatsen. Meest enkele stuks of overzichtelijke monsters, maar ook een complete gedocumenteerde verzameling.

Collectie Onverwagt

Het absolute hoogtepunt uit deze verslagperiode is de collectie tweekleppige zeeschelpen afkomstig uit alle windstreken die de heer W.H.J. Onverwagt het museum schonk (95-012).

De 'collectie Onverwagt' bevat circa 5500 monsters Bivalven, waaronder flink wat type-materiaal, het geheel voorbeeldig geëtiketteerd, gecatalogiseerd en voorzien van vele meters bijbehorende vakliteratuur (boeken, separaten en gefotokopieerde documentatie). Alles bij elkaar een substantiële en waardevolle aanvulling van de molusken-collectie van het NMR. Een andere verzameling betreft de fossielen de de heer H. Apon het museum deed toekomen (95-013). Het gaat hierbij om onder andere Brachiopoden, zeelies, koralen en Orthoceren uit het Devoon van de Belgische Ardennen en de Eifel, diverse visresten, walviswerveltjes en stukjes schildpadschild uit de Westerschelde bij Ellewoutsdijk en enige dozen groot fossiel zoogdiermateriaal uit de Nieuwe Waterweg.

Gewervelden

Gilbert de Vries schonk skeletten van bever, stekelvarken en een Eindhovens straathondje (95-005 t/m 008) en R. van Rossen een mooi geprepareerde hondschedel (95-080). Een waarschijnlijk door het wassende water uit Limburg meegevoerde beverrat, gevonden in het Brabantse Alweerderheide, bereikte ons via Erwin Kompanje (95-062). Het bulrug-schou-

Een willekeurige lade uit de
collectie Onverwagt

(foto: Kees Moeliker)